

MMM

Minna-Mari Kaila

Riitta Kokko-Herrala

[VN/32853/2024](#)

Tuottajaorganisaatio Suomen Lammasosuuskunta kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen laeiksi elintarvikemarkkinalain ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2§:n muuttamisesta. Pidämme lakiluonnoksen tavoitteita pääosin erittäin kannatettavina ja näemme muutokset merkittävänä edistysaskeleena alkutuotannon aseman vahvistamisessa elintarvikeketjussa.

Kannatettavat muutokset

- Kohtuuttomien sopimusehtojen kierto parantaa tuottajien neuvotteluasemaa.
- Neuvotteluvelvoite poikkeuksellisissa olosuhteissa lisää joustavuutta kriisitilanteissa.
- Liikesalaisuuksien suojan vahvistaminen vähentää tarpeetonta hallinnollista taakkaa.
- PL-tuotteiden suosimisen kierto tukee reilua kilpailua ja kotimaisen tuotannon asemaa.
- Käännetty todistustaakka kustotoimien osalta parantaa tuottajien oikeusturvaa.

Pidämme näitä muutoksia erittäin myönteisinä ja tuemme niiden toteuttamista.

Havaitut riskit ja kehittämistarpeet

Vaikka kokonaisuus on kannatettava, nostamme esiin seuraavat tulkinta- ja toimeenpanoriskit:

- **Kohtuuttomuuden määrittely**
Termit kuten "merkittävästi heikompi neuvotteluvoima" ovat tulkinnanvaraisia. Selkeä ohjeistus vähentäisi epäselvyyksiä.
- **Neuvotteluvelvoitteen tehokkuus**
Velvoite neuvotella ei takaa muutosta sopimusehtoihin. Sanktioiden puute voi johtaa muodollisiin neuvotteluihin.
- **Liikesalaisuuksien suoja**
Ostaja voi vedota vastuullisuus- tai EU-raportointivelvoitteisiin ja vaatia laajaa dataa. Tarvitaan tarkempi rajausta "välttämättömyydestä".

- **PL-tuotteiden suosimisen kieltö**

Käytännön toteutus voi olla haastavaa ilman tarkempaa määrittelyä (esim. hyllypaikat, kampanjat).

- **Valvonnan resurssit**

Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimivaltuudet kasvavat, mutta ilman riittäviä resursseja valvonta voi jäädä heikoksi. Lisäksi yhden ihmisen toimivaltuuksien lisääminen mahdollistaa niiden väärinkäytöksen, joten mahdollisen väärän vallankäytön valvontaan tulisi olla riittävät resurssit ja mahdollisuudet puuttua siihen tarpeen vaatiessa.

Lisäksi haluaisimme tuoda esiin meille lähellä olevan haasteen eli tuottajaorganisaatioiden tukemisen. Tuottajaorganisaatiostatus voi parantaa tuottajien neuvotteluvoimaa markkinoilla, tuottajaorganisaatioiden syntymisen ja kehittymisen esteenä voi kuitenkin olla rahoituksen ja tuen puuttuminen. Tällä hetkellä tuottajaorganisaatiotukea on mahdollista saada vain hevi puolelle ja toimintaohjelmaan perustuva tuki on erittäin raskas hallinnollisesti. Tällöin myös tuesta iso osa valuu byrokratian rattaisiin.

Yhteenveto

Kannatamme lakiluonnoksen tavoitteita ja pidämme niitä merkittävänä edistysaskeleena alkutuotannon aseman vahvistamisessa. Toivomme, että edellä mainitut tulkinta- ja toimeenpanoriskit huomioidaan jatkovalmistelussa, jotta lain vaikutukset toteutuvat käytännössä.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua ja olemme valmiita osallistumaan jatkokeskusteluun.

Kunnioittavasti

Anniina Holopainen, toimitusjohtaja

Tuottajaorganisaatio Suomen Lammasosuuskunta